

Giszowiec /dawniej Gieschewald/ zbudowany w latach 1907 – 1910 jako osiedle mieszkalne typu wiejskiego, przeznaczone dla rodzin górników kopalni „Giesche” (obecnie „Wieczorek”). Budowę rozpoczęto z inicjatywy Anthona Uthemanna, dyrektora spółki Georg von Giesche's Erben/Spadkobiercy Jerzego Giesche, wg projektu Emila i Georga Zillmannów. Była urzeczywistnieniem idei miasta ogrodu wg angielskiego urbanisty Sir Ebeneza Howarda. Dziś dzielnica Katowic, oddalona 6 km od centrum miasta. Giszowiec – miejsce niezwykle. **Zapraszamy na spacer.**

1 Plac Pod Lipami – niegdyś plac targowy, dziś skwer, pośrodku którego rośnie ponad stuletni buk Anthon. W budynku położonym wzdłuż wschodniej pierzei placu znajdowały się: piekarnia, rzeźnik oraz sklepy (warzywny i rękodzielniczy), koncern Giesche nadzorował ceny towarów, aby utrzymywane były na jak najniższym poziomie.

2 Dawny budynek Nadleśnictwa – pierwotnie siedziba nadleśniczego a zarazem administratora osiedla. Na budynku do dziś pozostały charakterystyczne detale, tj. głowa jelenia oraz wieżyczka z zegarem.

3 Stara szkoła – dawna szkoła podstawowa przy Placu Pod Lipami z 1908 roku.

4 Park Giszowiecki zawiera wspaniałe okazy starych drzew. Został wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego. Na terenie parku znajduje się muszla koncertowa i boisko do gry w petanque, a także restauracja „Dworek pod Lipami” serwująca śląską kuchnię.

5 MDK Szopienice – Giszowiec – budynek dawnej Karczmy Śląskiej, znajdowały się w nim kawiarnia, dwie sale klubowe, sala balowa oraz teatralna. Obok zbudowano pralnię i magiel, a także stajnie dla koni, chlewy, kurnik i szopę na wozy.

6 Izba Śląska (Gawlikówka) – dawna stajnia. Obecnie budynek urządzony na wzór tradycyjnej izby śląskiej, z zabytkowymi meblami i sprzętami domowymi. Tworzył tu malarz-amator Ewald Gawlik, przedstawiciel słynnej Grupy Janowskiej, którego obrazy wyeksponowano w Izbie i udostępniono zwiedzającym. Wiele z nich przedstawia sceny codziennego życia dawnych mieszkańców.

7 Zabytkowe domki – można zobaczyć spacerując ulicami Wesołowską, Barbórki, Przyjemną, Przyjazną, Ewy i Kwiatową. Zbudowano je dla ok. 600 rodzin górniczych i urzędników. W większości były dwurodzinne, czasem trzy- i cztero-, rzadziej jednorodzinne. Są pozostałością oryginalnej zabudowy osiedla, którą stanowiło wiele parterowych i jednopiętrowych domów ze strzelistymi dachami, w 42 typach, wg projektu E. i G. Zillmannów. Ocalało jedynie 30 procent dawnej zabudowy, która uniknęła zburzenia w latach 70. XX w. na potrzeby mieszkaniowe kopalni Staszic. Kazimierz Kutz nakręcił o tym poruszający film „Paciorki jednego różańca”.

8 Zakład fryzjerski przy ul. Pod Kasztanami 34. Wewnątrz artystyczna niespodzianka jaką jest podwieszona pod sufitem galeria obrazów E. Gawlika „Van Gogha z Giszowca”. Dawny właściciel zakładu – Ludwik Lubowiecki był miłośnikiem dzieł malarza z Grupy Janowskiej.

9 Kolonia amerykańska – w 1926 r. koncern Giesche zakupił amerykańskie przedsiębiorstwo „Silesian-American Corporation”. Do Giszowca przyjechali nowi mieszkańcy z Ameryki, dla których zbudowano niewielką kolonię urzędniczą. Kolonię amerykańską tworzy 6 okazałych willi, których wygląd nawiązuje do architektury anglosaskiej.

10 W najwyższym punkcie okolicy znajduje się **wieża ciśnień** (wys. 33 m). Rurociągami doprowadzała wodę do budynków osiedla, co 100 metrów stały pompy-żurawie, z których mieszkańcy czerpali wodę.

11 Przy ulicy Pszczyńskiej 10 znajduje się **willa dyrektora koncernu Giesche** – A. Uthemanna, ówczesnego dyrektora koncernu Georg von Giesche's Erben, zbudowana na początku XX w. wg projektu E. i G. Zillmannów. Podczas II wojny światowej w budynku mieszkał dygnitarz III Rzeszy Fritz Bracht, gauleiter - nadprezydent Górnego Śląska.

12 Pieszą wycieczkę po Giszowcu warto zakończyć przy **Ośrodku Rekreacyjnym „Barbara - Janina”**, którego nazwa pochodzi od dwóch pobliskich stawów. Najwytrwalsi mogą kontynuować spacer ścieżkami pieszymi lub rowerowymi, które prowadzą przez rozległe tereny leśne aż do kąpieliska „Słupna”, Hamerli, Staro- gańca czy Piotrowic.

Urząd Miasta Katowice Wydział Promocji

40-003 Katowice, Rynek 13
 tel.: +48 32 259 38 50 fax: +48 32 705 49 20
 E-mail: it@katowice.eu www.katowice.eu

Punkt Informacji Turystycznej

(Muzeum Historii Katowic - Dział Etnologii Miasta)
 Nikiszowiec, ul. Rymarska 4
 tel.: +48 32 255 14 80
 E-mail: nikisz@katowice.eu

Muzeum czynne:
 wtorek - piątek 10⁰⁰ - 18⁰⁰
 sobota, niedziela 11⁰⁰ - 15⁰⁰

Autobusy z centrum kursujące do Giszowca:
 30, 674, 920

LEGENDA

- 1 Plac Pod Lipami
- 2 Dawny budynek Nadleśnictwa
- 3 Stara szkoła
- 4 Park Giszowiecki
- 5 MDK Szopienice - Giszowiec
- 6 Izba Śląska (Gawlikówka)

- 7 Zabytkowe domki
- 8 Zakład fryzjerski
- 9 Kolonia amerykańska
- 10 Wieża ciśnień
- 11 Willa dyrektora koncernu Giesche
- 12 Ośrodek Rekreacyjny „Barbara - Janina”